

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 130/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. augusta 2002 predbežne prerokoval sťažnosť O. K., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a vyjadrenie sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2002 doručená sťažnosť O. K., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a vyjadrenie sa ku všetkým dôkazom upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím

Okresného súdu v Prešove (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 13/99 z 26. marca 2002. Napadnutým rozhodnutím okresný súd zastavil konanie v právnej veci sťažovateľa, ktorý bol v danom konaní žalobcom, o splnenie povinnosti proti žalovanému V. K., bytom P., a spol.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených základných práv v procesných pochybeniach okresného súdu a vytýka mu nesprávny postup pri doručovaní rozhodnutia. Cituje pritom § 168 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého „uznesenie doručí súd účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak je to pre vedenie konania potrebné, alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá povinnosť“ a § 47 ods. 2 OSP, podľa ktorého, „ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí“. V spojitosti s tým ďalej uvádza, že v danom prípade bolo vykonávané doručovanie rozhodnutia v mieste, kde sa nezdržoval (v Z., kde nemá hlásený trvalý ani prechodný pobyt), a zároveň poukazuje taktiež na to, že bol v dobe doručovania rozhodnutia ťažko chorý, dlhodobo hospitalizovaný a po prepustení z nemocnice za zdržoval v D. okres P..

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví, že „v danom prípade došlo právoplatným uznesením okresného súdu sp. zn. 15 C 13/99 z 26. marca 2002, ktorým bolo konanie zastavené, k porušeniu jeho namietaných základných práv“. Zároveň navrhuje, „aby ústavný súd predmetné uznesenie okresného súdu zrušil a vrátil vec na nové konanie“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej

zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Na túto ústavnú úpravu subsidiarity právomoci ústavného súdu (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nadväzuje § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého „sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov“.

Sťažovateľ uvádza, že napadnuté uznesenie okresného súdu mu nebolo vôbec doručené (ani náhradným spôsobom). Mal požiadať o jeho doručenie a potom bol oprávnený a povinný využiť opravné prostriedky proti tomuto rozhodnutiu, prípadne ich mohol využiť aj bez doručenia rozhodnutia a už by bolo vecou opravných súdov, aby posúdili zachovanie lehôt na podanie opravných prostriedkov. Sťažovateľ tak nekonal.

Ústavný súd však už viackrát uzavrel, že podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi sú závažné procesné pochybenia týchto súdov (predstavujúce súčasne aj porušenie základných práv účastníkov konania podľa čl. 46 a nasl. ústavy) dôvodom na podanie odvolania (podľa § 205 a 205a OSP), ako aj dovolania (podľa § 237 OSP). Tieto riadne a mimoriadne opravné prostriedky umožňujú účastníkom súdneho konania namietať závažné procesné pochybenia, a tým aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného vyplýva, že sú to všeobecné súdy, ktoré na základe účinných právnych prostriedkov nápravy dostupných sťažovateľovi môžu a musia poskytovať ochranu základným procesným právam účastníkov súdneho konania.

Ústavný súd nie je oprávnený a povinný poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými

úkonmi, najmä využitím riadnych opravných prostriedkov (podobne napr. I. ÚS 85/97, II. ÚS 35/02, II. ÚS 78/02). Ak existuje taký všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody, ústavný súd nie je zásadne oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie. Prijatiu takej sťažnosti bráni princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 54/02).

Sťažovateľ požiadal o ochranu základných práv ústavný súd bez toho, aby najskôr využil účinné právne prostriedky ochrany svojich základných práv v konaní pred všeobecnými súdmi. Taký postup sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu konať v jeho veci.

Preto ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci.